

Ġabra tal-ġurisprudenza

SENTENZA TAL-QORTI TAL-ĠUSTIZZJA (It-Tielet Awla)

22 ta' Ġunju 2016*

“Rinviju għal deċiżjoni preliminari — Trasport bl-ajru — Regolament (KE) Nru 261/2004 — Artikolu 2(f) u Artikolu 10(2) — Rimbors parzjali tal-prezz tal-biljett fil-każ li l-passiġġier fuq titjira jitqiegħed fi klassi inferjuri — Kuncetti ta' 'biljett' u ta' 'prezz tal-biljett' — Kalkolu tar-rimbors dovut lill-passiġġier”

Fil-Kawża C-255/15,

li għandha bħala sugġett talba għal deċiżjoni preliminari skont l-Artikolu 267 TFUE, imressqa mill-Amtsgericht Düsseldorf (qorti distrettwali ta' Düsseldorf, il-Ġermanja), permezz ta' deċiżjoni tat-30 ta' April 2015, li waslet fil-Qorti tal-Ġustizzja fid-29 ta' Mejju 2015, fil-proċedura

Steeff Mennens

vs

Emirates Direktion für Deutschland,

IL-QORTI TAL-ĠUSTIZZJA (It-Tielet Awla),

komposta minn L. Bay Larsen, President tal-Awla, D. Šváby, J. Malenovský (Relatur), M. Safjan u M. Vilaras, Imħallfin,

Avukat Ġenerali: Y. Bot,

Reġistratur: A. Calot Escobar,

wara li rat il-proċedura bil-miktub,

wara li kkunsidrat l-osservazzjonijiet ippreżentati:

- għal S. Mennens, minnu stess,
- għal Emirates Direktion für Deutschland, minn U. Stepler, avukat,
- għall-Gvern Taljan, minn G. Palmieri, bħala aġent, assistita minn C. Colelli u de F. Di Matteo, avvocati dello Stato,
- għall-Kummissjoni Ewropea, minn W. Mölls u K.P. Wojcik kif ukoll minn N. Yerrell, bħala aġenti,

wara li rat id-deċiżjoni, meħuda wara li nstema' l-Avukat Ġenerali, li l-kawża tinqata' mingħajr konkluzjonijiet,

* Lingwa tal-kawża: il-Ġermaniż.

tagħti l-preżenti

Sentenza

- 1 It-talba għal deċiżjoni preliminari tirrigwarda l-interpretazzjoni tal-Artikoli 2(f) u 10(2) tar-Regolament (KE) Nru 261/2004 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill, tal-11 ta' Frar 2004, li jstabbilixxi regoli komuni dwar il-kumpens u l-assistenza għal passigġieri fil-każ li ma jithallewx jitlegħu u ta' kancellazzjoni jew dewmien twil ta' titjiriet, u li jhassar ir-Regolament (KEE) Nru 295/91 (ĠU Edizzjoni Speċjali bil-Malti, Kapitolu 7, Vol. 8, p. 10).
- 2 Din it-talba giet ipprezentata fil-kuntest ta' kawża bejn Steef Mennens u Emirates Direktion für Deutschland (iktar 'il quddiem "Emirates") dwar talba għal rimbors parzjali tal-prezz ta' biljett wara tqegħid fi klassi inferjuri.

Il-kuntest ġuridiku

- 3 Il-premessi 1, 2 u 4 tar-Regolament Nru 261/2004 jipprevedu:

“(1) Azzjoni mil-Komunitá fil-qasam ta' transport permezz ta' l-ajru għandha jkollha l-iskop, fost affarijiet oħrajn, li tassigura livell ogħli ta' protezzjoni għall-passigġieri. 'Il fuq minn dan, konsiderazzjoni shiħa għandha tiġi meħuda tal-htigijiet ta' protezzjoni tal-konsumatur b'mod ġenerali.

(2) Il-fatt li ma jithallewx jitlegħu u l-kancellazzjoni jew dewmien twil ta' titjiriet jistgħu jikkawżaw problemi serji u inkonvenjenza għall-passigġieri.

[...]

(4) Il-Komunitá għandha għalhekk toghla l-istandards ta' protezzjoni stabbiliti minn dak ir-Regolament kemm biex issaħħaħ id-drittijiet ta' passigġieri u biex tassigura li trasportaturi ta' l-ajru jaħdmu taħt kondizzjonijiet armonizzati f'suq illiberalizzati.”

- 4 L-Artikolu 2 ta' dan ir-regolament, intitolat “Definizzjonijiet”, jistabbilixxi li, għall-finijiet ta' dan ir-regolament, għandhom japplikaw id-definizzjonijiet li ġejjin:

“(f) ‘biljett’ ifisser dokument validu li jagħti intitolament għal transport jew xi haġa ekwivalenti mhux fil-forma ta' karta, inkluża forma elettronika, mahruġ jew awtorizzat mil-trasportatur ta' l-ajru jew l-aġent awtorizzat tiegħu”.

- 5 L-Artikolu 8 tal-imsemmi regolament, intitolat “Dritt għar-rimbors jew rotta differenti”, jipprevedi fil-paragrafu 1 tiegħu:

“Fejn referenza hi magħmula għal dan l-Artikolu, passigġieri għandhom jiġu offruti l-għażla bejn:

(a)

- rimbors fi żmien sebat ijiem, permezz tal-mezzi previsti fl-Artikolu 7(3), tal-prezz shiħ tal-biljett bil-prezz b'liema ġie mixtri, għall-parti jew partijiet tal-vjaġġ li ma ġewx magħmulin, u għall-parti jew partijiet li diġá ġew magħmulin jekk it-titjira m'għadhiex qed taqdi kwalunkwe skop fir-rigward tal-pjan ta' vjaġġ originali tal-passigġier, flimkien ma', meta rilevanti,

— titjira lura għall-ewwel punt ta' tluq, ma' l-ewwel opportunità;

[...]"

- 6 L-Artikolu 10 tal-istess regolament, intitolat "Titjieb u tnaqqis fil-grad [klassi]", jipprevedi fil-paragrafu 2 tiegħu:

"Jekk trasportatur ta' l-ajru li jopera jpoġġi passigġier fi klassi aktar baxxa minn dik għal liema l-biljett għie akkwistat, għandu fi żmien sebat ijiem, permezz tal-mezzi previsti fl-Artikolu 7(3), jagħti rimbors ta'

- (a) 30 % tal-prezz tal-biljett għat-titjiriet kollha ta' 1500 kilometru jew inqas, jew
- (b) 50 % tal-prezz tal-biljett għat-titjiriet kollha intra-Komunitarji ta' inqas minn 1500 kilometru, hliet għal titjiriet bejn it-territorju Ewropew ta' l-Istati Membri u d-dipartimenti Franciżi barranin, u għat-titjiriet oħrajn kollha bejn 1500 u 3500 kilometru, jew
- (c) 75 % tal-prezz tal-biljett għat-titjiriet kollha li ma jaqawx taħt (a) jew (b), inklużi titjiriet bejn it-territorju Ewropew ta' l-Istati Membri u d-dipartimenti Franciżi barranin."

Il-kawża prinċipali u d-domandi preliminari

- 7 S. Mennens irriżerva u xtara biljett kollox kompriz li jippermettith jieħu sensiela ta' titjiriet operati minn Emirates. Dawn it-titjiriet kienu rispettivament minn Düsseldorf (il-Ġermanja) lejn Dubaï (l-Emirati Gharab Magħquda), matul il-lejl tas-26 sas-27 ta' Lulju 2013, minn Dubaï lejn Tokjo (il-Ġappun), fid-29 ta' Lulju 2013, minn Singapor (Singapor) lejn Dubaï, matul il-lejl tat-23 sal-24 ta' Awwissu 2013 u minn Dubaï lejn Frankfurt (il-Ġermanja), fl-24 ta' Awwissu 2013. Għal dak li jirrigwarda t-titjiriet bejn Düsseldorf, Dubaï u Tokjo, il-passigġier kellu jivvjagġa fl-ewwel klassi, filwaqt li għal dak li jirrigwarda t-titjiriet bejn Singapor, Dubaï u Frankfurt, il-passigġier kellu jivvjagġa f'business class. Il-biljett kien jindika separatament it-"tariffa" tat-titjiriet kollha mixtrija minn S. Mennens, jiġifieri EUR 2 371, il-varji "taxxi u miżati" relatati u t-"total" ta' dawn l-elementi, jiġifieri EUR 471.92, iżda ma kienx jindika l-prezz ta' kull waħda mit-titjiriet ikkonċernati.
- 8 Billi Emirates nizzlet lil S. Mennens mill-ewwel klassi għal business class bejn Düsseldorf u Dubaï, il-persuna kkonċernata talbitha r-rimbors ta' EUR 1853.94, li jikkorrispondi għal 75 % tal-prezz tal-biljett tiegħu, taxxi u miżati inklużi, skont l-Artikolu 10(2)(c) tar-Regolament Nru 261/2004. Bi tweġiba għal din it-talba, Emirates irrimborsat lil S. Mennens is-somma ta' EUR 376.
- 9 Fil-kuntest tal-kawża bejn Emirates u S. Mennens quddiem l-Amtsgericht Düsseldorf (qorti distrettwali ta' Düsseldorf, il-Ġermanja), Emirates sostniet essenzjalment, minn naħa, li, fil-każ li biljett jippermetti li jittieħdu sensiela ta' titjiriet u li fuq waħda minn dawn it-titjiriet jew sensiela ta' titjiriet il-passigġier jitqiegħed fi klassi inferjuri, il-perċentwali ta' rimbors prevista fl-Artikolu 10(2)(c) tar-Regolament Nru 261/2004 ma għandhiex tiġi applikata għall-prezz globali ta' dan il-biljett iżda biss għall-prezz tat-titjira jew sensiela ta' titjiriet ikkonċernata. Hija ssostni, min-naħa l-oħra, li din il-perċentwali ma għandhiex tiġi applikata għall-prezz li jinkludi t-taxxi u l-miżati tal-imsemmija titjira jew sensiela ta' titjiriet, iżda biss għall-prezz mingħajr taxxi.
- 10 Il-qorti tar-rinviju ssostni li s-soluzzjoni għal dan l-aspett tat-tilwima tiddependi mill-interpretazzjoni li għandha tingħata lill-Artikolu 2(f) flimkien mal-Artikolu 10(2)(c) tar-Regolament Nru 261/2004.

11 Huwa f'dawn iċ-ċirkustanzi li l-Amtsgericht Düsseldorf (qorti distrettwali ta' Düsseldorf) iddeċidiet li tissospendi l-proċedura quddiemha u li tagħmel lill-Qorti tal-Ġustizzja d-domandi preliminari li ġejjin:

“1) Id-dipożizzjonijiet tal-Artikolu 10(2) flimkien ma' dawk tal-Artikolu 2(f) tar-Regolament (KE) Nru 261/2004 għandhom jiġu interpretati fis-sens li 'biljett' huwa dokument li jagħti lill-passiġġier (ukoll) dritt għat-trasport fuq it-titjira li fir-rigward tagħha tqiegħed fi klassi inferjuri, irrispettivament minn jekk titjiriet oħra, bħal titjiriet ta' konnessjoni jew titjiriet ta' ritorn, huma indikati fuq dan id-dokument?”

2) Fil-każ li tingħata risposta fl-affermattiv [għall-ewwel domanda], [i]d-dipożizzjonijiet tal-Artikolu 10(2) flimkien ma' dawk tal-Artikolu 2(f) tar-Regolament (KE) Nru 261/2004 għandhom jiġu interpretati fis-sens li [l-] “prezz tal-biljett” jikkorrispondi għall-ammont imħallas mill-vjaġġatur għat-tijiriet kollha indikati fuq il-biljett, anki jekk it-tnaqqis fil-klassi kien jirrigwarda biss waħda mit-tijiriet?

Fil-każ ta' risposta fin-negattiv [għall-ewwel domanda], [s]abiex jiġi ddeterminat l-ammont bażiku għar-rimbors skont l-Artikolu 10(2) tar-Regolament (KE) Nru 261/2004, għandu jittiehed inkunsiderazzjoni biss il-prezz ippubblikat mill-kumpannija tal-ajru għat-trasport, fil-klassi rriżervata, fuq ir-rotta kkonċernata mit-tnaqqis fil-klassi jew għandu jiġi stabbilit il-kwożjent bejn id-distanza tar-rotta kkonċernata mit-tnaqqis fil-klassi u d-distanza totali tat-titjira, immultiplikat bil-prezz totali tat-titjira?

3) L-Artikolu 10(2) tar-Regolament (KE) Nru 261/2004 għandu jiġi interpretat ukoll fis-sens li l-“prezz tal-biljett” jikkorrispondi unikament għall-prezz tat-titjira biss, bl-esklużjoni tat-taxxi u tat-tariffi?”

Fuq il-ġurisdiżzjoni tal-Qorti tal-Ġustizzja

12 Emirates tikkontesta l-ġurisdiżzjoni tal-Qorti tal-Ġustizzja sabiex tirrispondi għat-talba għal deċiżjoni preliminari, billi ssostni li l-qorti tar-rinviju stess ma għandhiex il-ġurisdiżzjoni sabiex tieħu konjizzjoni tal-kawża prinċipali.

13 F'dan ir-rigward, għandu jiġi osservat li l-allegat nuqqas ta' ġurisdiżzjoni tal-qorti tar-rinviju huwa irrilevanti għal dak li jirrigwarda l-ġurisdiżzjoni tal-Qorti tal-Ġustizzja.

14 Fil-fatt, permezz tat-talba għal deċiżjoni preliminari tagħha, il-qorti tar-rinviju titlob lill-Qorti tal-Ġustizzja tiddeċiedi dwar l-interpretazzjoni tar-Regolament Nru 261/2004. Billi dan tal-aħħar jikkostitwixxi att meħud mill-istituzzjonijiet tal-Unjoni Ewropea, il-Qorti tal-Ġustizzja għandha evidentement il-ġurisdiżzjoni sabiex tiddeċiedi dwar l-imsemmija talba, skont l-ewwel paragrafu tal-Artikolu 267 TFUE.

15 Barra minn hekk, mill-proċess jirriżulta li l-interpretazzjoni mitluba lill-Qorti tal-Ġustizzja hija necessarja sabiex tippermetti lill-qorti tar-rinviju tagħti d-deċiżjoni tagħha fil-kawża prinċipali. F'dawn iċ-ċirkustanzi, ma hijiex il-Qorti tal-Ġustizzja, fid-dawl tat-tqassim ta' funzjonijiet bejnha u l-qorti nazzjonali, li għandha tivverifika jekk id-deċiżjoni li biha hija giet adita ttieħditx skont ir-regoli ta' organizzazzjoni u ta' proċedura tad-dritt nazzjonali (sentenza tat-23 ta' Novembru 2006, Asnef-Equifax u Administración del Estado, C-238/05, EU:C:2006:734, punt 14 u l-ġurisprudenza ċċitata) jew, għaldaqstant, li tieħad it-talba għal deċiżjoni preliminari.

Fuq id-domandi preliminari

Fuq l-ewwel u t-tieni domanda

- 16 Permezz tal-ewwel u tat-tieni domanda tagħha, li għandhom jiġi eżaminati flimkien, il-qorti tar-rinviju tistaqsi essenzjalment jekk l-Artikolu 10(2) flimkien mal-Artikolu 2(f) tar-Regolament Nru 261/2004 għandhomx jiġu interpretati fis-sens li, fil-każ li passigġier fuq titjira jitqiegħed fi klassi inferjuri:
- il-biljett li għandu jittiehed inkunsiderazzjoni sabiex jiġi ddeterminat ir-rimbors dovut f'dan ir-rigward lill-passigġier ikkonċernat huwa d-dokument li jstabbilixxi d-dritt tiegħu għat-trasport fuq din it-titjira biss, minkejja li titjiriet oħra huma indikati fuq dan id-dokument, u
 - il-prezz li għandu jittiehed inkunsiderazzjoni sabiex jiġi ddeterminat dan ir-rimbors huwa, jew l-ammont imħallas mill-vjaġġatur għas-sensjela ta' tijiriet indikata fuq il-biljett tiegħu, jew il-prezz ippubblikat mit-trasportatur tal-ajru għat-titjira u għall-klassi kkonċernati mit-tnaqqis fil-klassi, jew inkella l-prezz tal-biljett li jikkorrispondi għall-kwozjent li jirrizulta mid-distanza tat-titjira inkwistjoni u d-distanza totali li l-passigġier huwa intitolat jivvjaġġa.
- 17 F'dan ir-rigward, l-Artikolu 10(2)(a) sa (ċ) tar-Regolament Nru 261/2004 jipprevedi li, jekk trasportatur tal-ajru li jopera jpoġġi passigġier fi klassi inferjuri minn dik li għaliha l-biljett ikun inxtara, huwa għandu jirrimborsa parti mill-prezz ta' dan il-biljett, li huwa ddeterminat fih innifsu skont, b'mod partikolari, id-distanza tat-titjiriet ikkonċernati.
- 18 Għaldaqstant, din id-distinzjoni toħloq rabta bejn il-kuncetti ta' "biljett" u ta' "titjira".
- 19 Il-kuncett ta' "biljett" huwa ddefinit, skont il-kliem tal-Artikolu 2(f) tar-Regolament Nru 261/2004, bħala dokument validu li jstabbilixxi d-dritt għat-transport tal-passigġier, jew dokument ekwivalenti mhux fil-forma ta' karta, maħruġ jew awtorizzat mit-trasportatur tal-ajru jew mill-aġent awtorizzat tiegħu.
- 20 Min-naħa tiegħu, il-kuncett ta' "titjira" ma huwiex iddefinit mir-Regolament Nru 261/2004. Madankollu, minn ġursiprudenza stabbilita jirrizulta li titjira essenzjalment tikkonsisti f'operazzjoni tat-trasport bl-ajru, li hija b'hekk, b'ċertu mod, "unità" ta' dan it-trasport, imwettqa minn trasportatur tal-ajru li jstabbilixxi r-rotta tiegħu (sentenzi tal-10 ta' Lulju 2008, Emirates Airlines, C-173/07, EU:C:2008:400, punt 40, u tat-13 ta' Ottubru 2011, Sousa Rodríguez *et*, C-83/10, EU:C:2011:652, punt 27).
- 21 Għaldaqstant, il-biljett huwa d-dokument li jagħti lill-passigġier dritt għal trasport, li huwa stess jista' jirrigwarda, skont il-każ, titjira waħda jew iktar.
- 22 Kull waħda minn dawn it-titjiriet li tikkostitwixxi unità ta' trasport hija, bħala prinċipju, intiża li titwettaq skont il-kundizzjonijiet miftiehma bejn il-passigġier u t-trasportatur tal-ajru. Fost dawn il-kundizzjonijiet hemm b'mod partikolari t-tqegħid tal-imsemmi passigġier fi klassi speċifika, li għaliha jkun inxtara l-biljett tiegħu skont il-kliem stess tal-Artikolu 10(2) tar-Regolament Nru 261/2004.
- 23 Għaldaqstant, il-biljett fil-pussess tal-passigġier jagħti, b'mod partikolari, lil dan tal-aħħar id-dritt li jiġi ttrasportat fuq titjira waħda speċifika jew iktar, billi jitqiegħed fil-klassi miftiehma fuq kull waħda minn dawn it-titjiriet.

- 24 Issa, meta t-trasportatur tal-ajru jqiegħed dan il-passiġġier, fuq titjira partikolari, fi klassi inferjuri għal dik li għaliha l-biljett tiegħu jkun nxtara, l-imsemmi passiġġier ma jibbenefikax, fuq it-titjira inkwistjoni, mis-servizz miftiehem inkambju għall-prezz imħallas. Min-naħa l-oħra, dan it-tnaqqis fil-klassi ma jaffettwax is-servizzi miftiehma għat-titjiriet l-oħra li l-biljett jippermetti, jekk ikun il-każ, lill-imsemmi passiġġieri jieh.
- 25 Konsegwentement, l-Artikolu 10(2) tar-Regolament Nru 261/2004 ma japplikax għal dawn it-titjiriet l-oħra.
- 26 Din l-analizi hija kkorroborata mill-għan tar-Regolament Nru 261/2004, li jikkonsisti, hekk kif jirriżulta mill-premessi 1, 2 u 4 ta' dan tal-aħħar, f'li jiġi ggarantit livell għoli ta' protezzjoni tal-passiġġieri u tal-konsumaturi, billi jissahħu d-drittijiet tagħhom f'certu numru ta' sitwazzjonijiet li jinvolvu diffikultajiet u inkonvenjenzi serji, kif ukoll billi dawn tal-aħħar jiġi rrimedjati b'mod standardizzat u immedjat (ara, f'dan is-sens, is-sentenza tal-10 ta' Jannar 2006, IATA u ELFAA, C-344/04, EU:C:2006:10, punt 82).
- 27 Fil-fatt, meta, f'sitwazzjoni bħal dik inkwistjoni fil-kawża prinċipali, trasportatur tal-ajru jqiegħed passiġġier fi klassi inferjuri għal dik li għaliha dan tal-aħħar ikun xtara l-biljett tiegħu, fuq titjira speċifika, l-inkonvenjenza kkawżata lil dan il-passiġġier tirriżulta mill-fatt li dan ma jibbenefikax, matul it-titjira, mill-kumdità li tikkorrispondi għall-klassi indikata fuq dan il-biljett.
- 28 Għaldaqstant, għandu jitqies li l-Artikolu 10(2) tar-Regolament Nru 261/2004 huwa intiż li jikkompensa inkonvenjenza preċiża, marbuta ma' titjira partikolari u mhux mat-trasport tal-passiġġier fl-intier tiegħu.
- 29 Konsegwentement, huwa biss il-prezz tat-titjira li fuqha l-imsemmi passiġġier tqiegħed fi klassi inferjuri li għandu jservi bħala bażi għar-rimbors previst minn din id-dispożizzjoni, u mhux il-prezz tat-trasport kollu li l-biljett jagħti d-dritt għalih.
- 30 Madankollu, fil-każ li l-biljett jindika biss il-prezz tat-trasport kollu tal-passiġġier u ma jippreċiżax għalhekk, barra minn hekk, il-prezz tat-titjira li fuqha l-passiġġier tqiegħed fi klassi inferjuri, il-baži għandha tkun il-parti tal-prezz ta' dan il-biljett li tikkorrispondi għall-kwozjent li jirriżulta mid-distanza tat-titjira kkonċernata u d-distanza totali li l-passiġġier huwa intitolat jivvjaġġa.
- 31 Fil-fatt, sa fejn it-tqegħid tal-passiġġier fi klassi inferjuri jikkonċerna biss segment tat-trasport tiegħu, li jikkorrispondi għal distanza partikolari, l-użu ta' dan il-metodu jippermetti li r-rimbors miksub mill-passiġġier jiġi aġġustat sabiex ikun proporzjonali għall-parti tat-trasport tiegħu li matulu tali tnaqqis fil-klassi kkawżalu inkonvenjenza.
- 32 Fid-dawl tal-kunsiderazzjonijiet preċedenti kollha, ir-risposta li għandha tingħata għall-ewwel u għat-tieni domanda hija l-Artikolu 10(2) flimkien mal-Artikolu 2(f) tar-Regolament Nru 261/2004 għandhom jiġu interpretati fis-sens li, fil-każ li passiġġier fuq titjira jitqiegħed fi klassi inferjuri, il-prezz li għandu jittiehed inkunsiderazzjoni sabiex jiġi ddeterminat ir-rimbors dovut lill-passiġġier ikkonċernat huwa l-prezz tat-titjira li fuqha huwa tqiegħed fi klassi inferjuri, sakemm tali prezz ma huwiex indikat fuq il-biljett li jstabbilixxi d-dritt tiegħu għat-trasport fuq din it-titjira, f'liema każ il-baži għar-rimbors għandha tkun il-parti tal-prezz tal-biljett li tikkorrispondi għall-kwozjent li jirriżulta mid-distanza tat-titjira kkonċernata u d-distanza totali li l-passiġġier huwa intitolat jivvjaġġa.

Fuq it-tielet domanda

- 33 Permezz tat-tielet domanda tagħha, il-qorti tar-rinviju tistaqsi essenzjalment jekk l-Artikolu 10(2) tar-Regolament (KE) Nru 261/2004 għandux jiġi interpretat fis-sens li, fil-każ li passigġier fuq titjira jitqiegħed fi klassi inferjuri, il-prezz tal-biljett li għandu jittiehed inkunsiderazzjoni sabiex jiġi ddeterminat ir-rimbors dovut lil dan il-passigġier jikkorrispondi unikament għall-prezz tat-titjira nnifisha, bl-eskluzjoni tat-taxxi u tal-mizati.
- 34 F'dan ir-rigward, l-Artikolu 10(2)(a) sa (c) tar-Regolament Nru 261/2004 jirreferi, mingħajr ebda kjarifika addizzjonali, għall-“prezz tal-biljett”, li, hekk kif jirriżulta mir-risposta għat-tieni domanda magħmula, huwa l-prezz tat-titjira li fuqha l-passigġier ikkonċernat tqiegħed fi klassi inferjuri.
- 35 Huwa minnu li dan il-prezz jinkludi b'mod partikolari żewġ komponenti distinti, jiġifieri, minn naħa, it-“tariffa” applikata mit-trasportatur tal-ajru għat-trasport tal-passigġier li xtara l-biljett, u, min-naħa l-oħra, it-taxxi u l-mizati imposti minn dan it-trasportatur f'din l-okkażjoni.
- 36 Issa, dawn it-taxxi u mizati jikkostitwixxu komponenti inevitabli tal-prezz definittiv li għandu jithallas mill-passigġier sabiex jibbenefika mis-servizz propost mit-trasportatur tal-ajru (ara, b'analogija, is-sentenzi tad-19 ta' Lulju 2012, ebookers.com Deutschland, C-112/11, EU:C:2012:487, punt 14, u tat-18 ta' Settembru 2014, Vueling Airlines, C-487/12, EU:C:2014:2232, punt 36).
- 37 Madankollu, mill-frazi li tikkostitwixxi l-introduzzjoni komuni għall-punti (a) sa (c) tal-Artikolu 10(2) tar-Regolament Nru 261/2004, jekk trasportatur tal-ajru li jopera jpoġġi passigġier fi klassi inferjuri minn dik li għaliha l-biljett ikun inxtara, huwa għandu jirrimborsa parti mill-prezz ta' dan il-biljett, skont il-modalitajiet previsti f'dawn il-punti (a) sa (c).
- 38 Din il-frazi tenfasizza impliċitament ir-responsabbiltà li taqa' fuq it-trasportatur tal-ajru li jopera fil-qasam tat-tnaqqis fil-klassi, fis-sens li d-deċiżjoni li passigġier jitqiegħed, kuntrarjament għal dak li jkun ġie miftiehem mal-persuna kkonċernata u mixtri minn din tal-aħħar, fi klassi inferjuri għal dik prevista fil-biljett tagħha, hija imputabli biss lit-trasportatur tal-ajru, fil-kwalità tiegħu bħala persuna li tkun qed twettaq titjira partikolari.
- 39 Għaldaqstant, l-Artikolu 10(2) tar-Regolament Nru 261/2004 għandu, fl-intier tiegħu, jinqara fis-sens li, sabiex jiġi ddeterminat ir-rimbors dovut lill-passigġier, ma jistgħux jittiehdu inkunsiderazzjoni l-komponenti tal-prezz tat-titjira bħat-taxxi u l-mizati meta, minkejja li jkun marbuta mal-imsemmija titjira, dawn ma jkunux inerenti għal din tal-aħħar.
- 40 Din il-konkluzjoni hija kkorroborata mill-għan tal-Artikolu 10(2) tar-Regolament Nru 261/2004 li jikkonsisti, hekk kif ġie osservat fil-punti 26 sa 28 ta' din is-sentenza, f'li tiġi kkompensata, f'forma ta' somma f'daqqa, l-inkonvenjenza kkawżata mit-tnaqqis fil-kumdità assoċjati mat-tnaqqis fil-klassi mwettaq mit-trasportatur tal-ajru, għad-distanza kollha u għat-tul kollu tat-titjira kkonċernata.
- 41 Fil-fatt, fid-dawl ta' tali għan, dan ir-regolament ma jistax jitqies bħala li jikkostitwixxi bażi legali li tippermetti li jiġi impost ir-rimbors, għalkemm f'forma parzjali u ta' somma f'daqqa, tal-komponenti tal-prezz li la l-eżiġibbiltà u lanqas l-ammont tagħhom ma huma assoċjati ma' din l-inkonvenjenza u, konsegwentement, mat-twettiq tat-titjira kkonċernata.
- 42 Hija l-qorti tar-rinviju li għandha tiddetermina jekk it-taxxi u l-mizati inkwistjoni fil-kawża prinċipali jissodisfawx jew le dawn ir-rekwiziti.
- 43 F'dawn iċ-ċirkustanzi, ir-risposta li għandha tingħata għat-tielet domanda hija li l-Artikolu 10(2) tar-Regolament Nru 261/2004 għandu jiġi interpretat fis-sens li l-prezz tal-biljett li għandu jittiehed inkunsiderazzjoni sabiex jiġi ddeterminat ir-rimbors dovut lil passigġier, fil-każ ta' tnaqqis fil-klassi fuq

titjira, jikkorrispondi unikament għall-prezz tat-titjira nnifisha, bl-esklużjoni tat-taxxi u tal-miżati indikati fuq dan il-biljett, bil-kundizzjoni li la l-eżiġibbiltà u lanqas l-ammont tagħhom ma jiddependu mill-klassi li għaliha l-imsemmi biljett ikun inxtara.

Fuq l-ispejjeż

- 44 Peress li l-proċedura għandha, fir-rigward tal-partijiet fil-kawża prinċipali, in-natura ta' kwistjoni mqajma quddiem il-qorti tar-rinviju, hija din il-qorti li tiddeċiedi fuq l-ispejjeż. L-ispejjeż sostnuti għas-sottomissjoni tal-osservazzjonijiet lill-Qorti tal-Ġustizzja, barra dawk tal-imsemmija partijiet, ma jistgħux jithallsu lura.

Għal dawn il-motivi, il-Qorti tal-Ġustizzja (It-Tielet Awla) taqta' u tiddeċiedi:

- 1) **L-Artikolu 10(2) flimkien mal-Artikolu 2(f) tar-Regolament (KE) Nru 261/2004 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill, tal-11 ta' Frar 2004, li jstabbilixxi regoli komuni dwar il-kumpens u l-assistenza għal passiġġieri fil-każ li ma jithallewx jitlegħu u ta' kancellazzjoni jew dewmien twil ta' titjiriet, u li jhassar ir-Regolament (KEE) Nru 295/91, għandhom jiġu interpretati fis-sens li, fil-każ li passiġġier fuq titjira jitqieghed fi klassi inferjuri, il-prezz li għandu jittiehed inkunsiderazzjoni sabiex jiġi ddeterminat ir-rimbors dovut lill-passiġġier ikkonċernat huwa l-prezz tat-titjira li fuqha huwa tqieghed fi klassi inferjuri, sakemm tali prezz ma huwiex indikat fuq il-biljett li jstabbilixxi d-dritt tiegħu għat-trasport fuq din it-titjira, f'liema każ il-bażi għar-rimbors għandha tkun il-parti tal-prezz tal-biljett li tikkorrispondi għall-kwożjent li jirriżulta mid-distanza tat-titjira kkonċernata u d-distanza totali li l-passiġġier huwa intitolat jivvjagġa.**
- 2) **L-Artikolu 10(2) tar-Regolament Nru 261/2004 għandu jiġi interpretat fis-sens li l-prezz tal-biljett li għandu jittiehed inkunsiderazzjoni sabiex jiġi ddeterminat ir-rimbors dovut lil passiġġier, fil-każ ta' tnaqqis fil-klassi fuq titjira, jikkorrispondi unikament għall-prezz tat-titjira nnifisha, bl-esklużjoni tat-taxxi u tal-miżati indikati fuq dan il-biljett, bil-kundizzjoni li la l-eżiġibbiltà u lanqas l-ammont tagħhom ma jiddependu mill-klassi li għaliha l-imsemmi biljett ikun inxtara.**

Firem